

RTU – Zemas konkurences iemesli un risinājumi

Rīgas Tehniskā universitāte (RTU) saskaras ar vairākiem izaicinājumiem iepirkumu procesos, t.sk. zemu konkurenci. Šajā prezentācijā aplūkosim esošo situāciju, galvenos šķēršļus un potenciālos risinājumus no mūsu skatu punkta, kas varētu uzlabot konkurenci un atvieglot pētniecības, t.sk., starptautisku projektu īstenošanu.

Esošā situācija: Pētniecības aprīkojums

Pētniecības aprīkojuma iegādes jomā RTU bieži saskaras ar situācijām, kad konkrētu aprīkojumu var nodrošināt tikai viens piegādātājs, jo aprīkojumam ir specifiskas prasības vai arī tas ir unikāls. Šādi gadījumi ievērojami samazina konkurenci iepirkumu procesos.

Piemēram, FEI Nova NanoSEM 650 skenējošā elektronu mikroskopa rezerves daļu (vakuumsūkņa) iegāde ir iespējama tikai no konkrēta piegādātāja. Līdzīga situācija ir ar klimatiskās kameras ar CO2 moduli iegādi un T-Vairākkanālu potenciostata (galvanostata) iegādi.

Specializēts aprīkojums

Augsti tehnoloģiskas iekārtas ar specifiskām funkcijām, kuras ražo tikai daži uzņēmumi pasaulē

Rezerves daļas

Esošā aprīkojuma uzturēšanai nepieciešamās detaļas, kuras bieži var piegādāt tikai oriģinālais ražotājs

Saderības prasības

Jaunajam aprīkojumam jābūt saderīgam ar esošajām laboratorijas sistēmām un pētniecības metodēm

Esošā situācija: Programmatūras licences

Programmatūras, licenču iegāde ir vēl viena joma, kur RTU saskaras ar ierobežotu konkurenci. Specifiskas programmatūras licences var nodrošināt tikai konkrēti piegādātāji, kas ir šo programmu izstrādātāji vai oficiālie izplatītāji.

Piemēram, SOLIDWORKS pētniecības licenču atjaunošana, Dreamapply sistēmas uzturēšana, vai Galīgo elementu metodes programmatūras ANSYS licences, kas paredzētas gan pētniecībai, gan studentu apmācībai, ir pieejamas tikai no konkrētiem piegādātājiem.

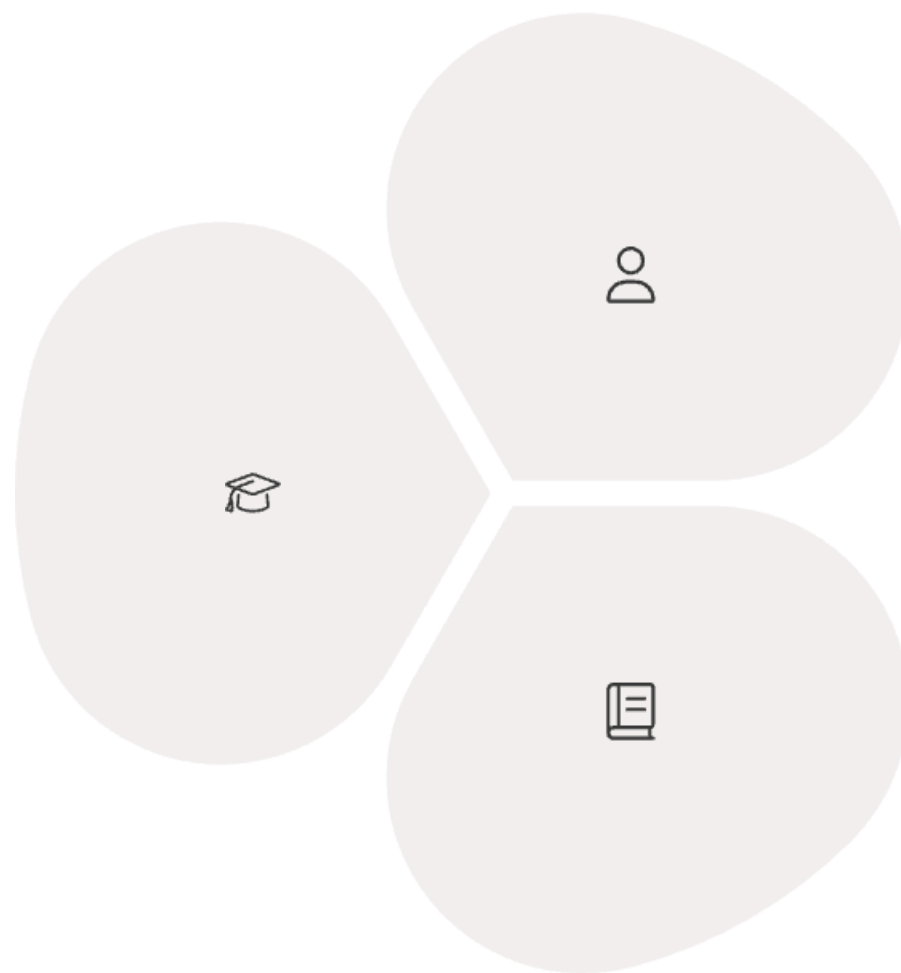

Esošā situācija: Ārvalstu kompetences piesaiste

RTU cenšas piesaistīt ārvalstu kompetenci, lai uzlabotu mācību kvalitāti un pētniecības kapacitāti. Piemēram, sadarbība ar Harvard Business School Publishing Corp, lai apmācītu pasniedzējus gadījuma analīzes ("case study") mācību metodes pielietošanā.

Šī kompetence ir nepieciešama projektā "Zināšanu un pētniecības kapacitātes stiprināšana noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanas, finanšu sektora tehnoloģiju un analīzes jomās". Mērķauditorija ir dažādu Latvijas augstskolu pasniedzēji, kuri izturējuši konkursu un tiks apmācīti specializēto studiju moduļu aprobācijai.

Akadēmiskā kompetence
Augstākā līmeņa zināšanas un prasmes no pasaules vadošajām izglītības iestādēm

Pasniedzēju apmācība

Vietējo mācītbspēku kvalifikācijas celšana ar starptautisku ekspertu palīdzību

Mācību metodika

Inovatīvu pedagoģisko pieeju apgūšana un ieviešana Latvijas augstskolās

Esošā situācija: Reģionālais tvērums

RTU saskaras ar izaicinājumiem, īstenojot projektus Latvijas reģionos, kur konkurences iespējas ir ierobežotas. Piemēram, projekts "Bērnu un jauniešu veselības fiziskā stāvokļa diagnostika" tiek īstenots sadarbībā ar "Liepājas Olimpiskais centrs" SIA.

Reģionos bieži vien ir grūti piesaistīt vairākus potenciālos pakalpojumu sniedzējus, un iepirkumu procesos uzņēmumam burtiski "jālūdzas" piedalīties, kas samazina konkurenci un var paaugstināt izmaksas.

5

Reģioni

Latvijas plānošanas reģioni ar atšķirīgu uzņēmējdarbības aktivitāti

67%

Koncentrācija

Uzņēmumu īpatsvars, kas koncentrēti Rīgā un Pierīgā

2-3

Pretendenti

Vidējais pretendentu skaits reģionālajos iepirkumos

Kas traucē: Šķēršļi starptautisko uzņēmumu piesaistei

Starptautisko uzņēmumu piesaiste RTU iepirkumos ir apgrūtināta vairāku faktoru dēļ. Ārvalstu uzņēmumiem jāreģistrējas Elektronisko iepirkumu sistēmā (EIS), jāgatavo piedāvājums atbilstoši Latvijas prasībām, un jāiziet cauri smagnējai un ilgstošai izslēgšanas noteikumu pārbaudei ar nepieciešamo izziņu iegūšanu no kompetentajām iestādēm.

Šie administratīvie šķēršļi bieži attur potenciālos ārvalstu piegādātājus no dalības iepirkumos, samazinot konkurenci un ierobežojot RTU piekļuvi starptautiskiem pakalpojumiem un precēm.

Risinājumi: Procedūru atvieglošana

Lai veicinātu konkurenci RTU iepirkumos, nepieciešami vairāki procedūru atvieglojumi. Viens no galvenajiem risinājumiem būtu vienotas izslēgšanas noteikumu pārbaudes vietnes izveide ārvalstniekiem vai atvieglota ārvalstnieku pārbaude, piemēram, izmantojot pašdeklarāciju principu.

Papildus tam, būtu jāievieš saīsinātas procedūras un atsevišķa, atvieglota kārtība pētniecības projektu īstenošanai (līdzīgi kā tas ir ar Publisko iepirkumu likuma 2.pielikuma pakalpojumiem).

Atvieglot izslēgšanas noteikumu pārbaude

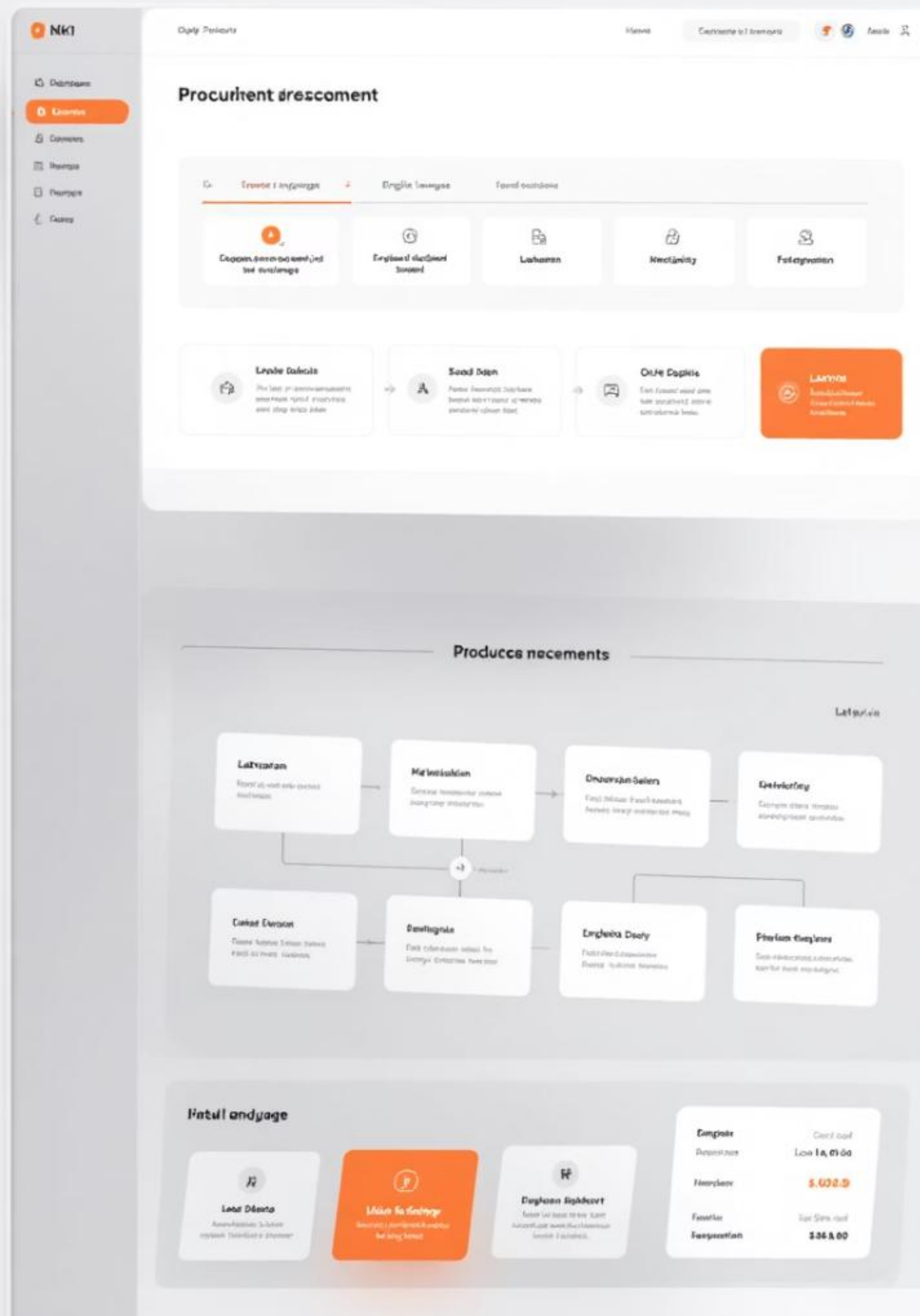
Vienotas izslēgšanas noteikumu pārbaudes vietnes izveide ārvalstniekiem

Procedūru saīsināšana

Iepirkumu termiņu un prasību optimizācija, lai paātrinātu procesu un samazinātu administratīvo slogu

Specializēta kārtība pētniecībai

Īpašu noteikumu izstrāde pētniecības projektu iepirkumiem, atzīstot to specifisko raksturu un vajadzības

Risinājumi: Elastības palielināšana

Lai uzlabotu RTU iepirkumu efektivitāti, nepieciešams atvieglot iepirkumu līgumu grozīšanas iespējas. Pašreizējās iespējas ir pārāk konservatīvas, īpaši komplicētu projektu gadījumos, kad ir problemātiski paredzēt visas iespējamās situācijas, kas var rasties projekta ieviešanas gaitā.

Tāpat nepieciešamas lielākas elastības iespējas attiecībā uz iepirkumu nodalīšanu. Šobrīd pastāv augsti riski, ka, veicot iepirkumus par līdzīgiem priekšmetiem noteiktā periodā, var konstatēt iepirkumu sadalīšanu, kas ir Publisko iepirkumu likuma pārkāpums.

Līgumu grozījumu atvieglošana

Plašākas iespējas pielāgot līgumus mainīgiem apstākļiem projektu īstenošanas laikā

Elastīgāka iepirkumu nodalīšana

Skaidrāki kritēriji līdzīgu iepirkumu nodalīšanai, samazinot riskus par iepirkumu sadalīšanu

Efektivitātes uzlabošana

Ātrāki un vienkāršāki iepirkumu procesi, saglabājot caurskatāmību un godīgu konkurenci

Paldies par uzmanību!